

Onverdeelde boedel

Een persoon die gerechtigd is tot een onverdeelde boedel, moet 'zijn of haar deel' van alle inkomsten en kosten en van alle bezittingen en schulden van die boedel verwerken in zijn of haar aangifte inkomstenbelasting.

Algemeen

Het inkomen uit een onverdeelde boedel moet worden gesplitst naar soort inkomen – loon, neveninkomsten en winst (box 1), aanmerkelijk belang (box 2) en vermogensinkomsten (box 3) – en dan worden samengevoegd met de 'eigen' inkomsten van dezelfde soort.

Onverdeelde boedel, deelgerechtigden

Een onverdeelde boedel kan ontstaan bij overlijden (tussen de erfgenamen in de nalatenschap), bij echtscheiding of scheiding van tafel en bed en bij beëindiging van een geregistreerd partnerschap (tussen de (ex-)echtgenoten en (ex-)geregistreerde partners met betrekking tot hun gemeenschappelijk (huwelijks)vermogen). De onverdeeldheid blijft bestaan tot de verdeling van de gemeenschap, gevolgd door levering van het toegedeelde aan ieder van de deelgerechtigden, heeft plaatsgehad. Is men enig erfgenaam in een nalatenschap, dan is er geen sprake van een 'onverdeelde boedel'. Van een 'onverdeelde boedel' is vaak evenmin sprake als een van beide echtgenoten overlijdt. De overblijvende echtgenoot verkrijgt dan de hele nalatenschap (bezittingen en schulden) en de kinderen krijgen een vordering op die langstlevende echtgenoot (hun langstlevende ouder; wettelijke verdeling). De wettelijke verdeling kan door de erflater bij testament worden uitgesloten. De langstlevende echtgenoot kan binnen drie maanden na het overlijden van de erflater de wettelijke verdeling bij notariële akte ongedaan maken.

Inkomsten uit onverdeelde boedel

Deelgerechtigden moeten hun aandeel in de inkomsten uit onverdeelde boedels jaarlijks aangeven, ook als zij dit aandeel (nog) niet zelf hebben ontvangen (bijv. als de boedel onder bewind is gesteld en de bewindvoerder het deel van de inkomsten van ieder van de deelgerechtigden nog niet aan hen heeft uitgekeerd). Vraag de bewindvoerder of executeur in zo'n geval om een berekening van het aan de individuele deelgerechtigden toekomende deel.

Voor de aftrek van (het aandeel in) alle met de inkomsten uit onverdeelde boedel samenhangende kosten, lasten en afschrijvingen – waaronder het aandeel in de eventuele beheerkosten (bijv. het salaris van de bewindvoerder) – gelden dezelfde regels als bij de 'eigen' inkomsten van dezelfde soort. Het voorgaande leidt er bijv. toe dat voor zover een belastingplichtige de inkomsten uit onverdeelde boedel in box 1 als winst uit onderneming, als opbrengsten uit overig werk of als periodieke uitkering dan wel in box 2 als inkomen uit aanmerkelijk belang moet aangeven, aftrek van het aan die inkomsten toe te rekenen deel van de kosten, lasten en afschrijvingen mogelijk is. Voor zover de belastingplichtige de inkomsten uit onverdeelde boedel in box 1 als loon moet aangeven, is geen aftrek van kosten mogelijk, tenzij het gaat om periodieke uitkeringen e.d. die onder de loonheffing vallen.

Ondanks het gegeven dat er loonheffing over wordt ingehouden, zijn periodieke uitkeringen e.d. namelijk geen 'echte' looninkomsten. Voor inkomsten uit onverdeelde boedel die de belastingplichtige in box 3 als forfaitair inkomen uit vermogen moet aangeven, is evenmin aftrek van kosten mogelijk (uiteraard mag de belastingplichtige wel een evenredig deel van de tot de boedel behorende box 3 schulden in aanmerking nemen). De beloning van de executeur is niet aftrekbaar, behalve voor zo ver deze strekt ter vergoeding van uitgaven die aftrekbaar zouden zijn geweest als de belastingplichtige ze zelf zou hebben gedaan. De kosten van de verdeling van de gemeenschappelijke boedel gevolgd door levering, de notariskosten en in het algemeen de erfbelasting, zijn evenmin aftrekbaar. Wat betreft de inkomsten uit een onverdeelde boedel kan zich bij een belastingplichtige alleen heffing via box 3 voordoen als hij of zij op een peildatum van box 3 gerechtigd is tot de onverdeelde boedel. Ontstaat een onverdeelde boedel na 1 januari en wordt deze vóór 1 januari van het volgende jaar afgewikkeld, dan zal de deelgerechtigde in dat verband niet met heffing via box 3 worden geconfronteerd (wel zal hij of zij na de boedelscheiding het deel van het vermogen dat hem of haar is toegefallen, als onderdeel van de eigen rendementsgrondslag van box 3 moeten aangeven).

Hierbij komt o.m. ook aan de orde het door de fiscus in sommige situaties aansluiten bij het feitelijk handelen en bij de latere boedelverdeling. In de aangifte vermeldt de belastingplichtige ook zijn of haar aandeel in de eventueel ingehouden dividendbelasting.

Fiscale partners: wie van hen wordt aangeslagen?

Inkomsten en uitgaven van een onverdeelde boedel die tot dezelfde soort behoren, zijn inkomensbestanddelen met een 'verzelfstandigd' karakter, die moeten worden aangegeven door de fiscale partner die de inkomsten heeft genoten en de uitgaven heeft gedaan. Deze posten moeten dus worden aangegeven door de fiscale partner die erfgenaam is.

Voor zover de overige, tijdens het fiscale partnerschap uit een onverdeelde boedel genoten inkomsten en gedane uitgaven een gemeenschappelijk karakter hebben, kunnen fiscale partners deze inkomsten en uitgaven op de door hen gewenste wijze, samen met hun eigen inkomsten van dezelfde soort, aan elkaar toedelen, mits zij samen 100% van (hun gezamenlijk aandeel in) de inkomsten uit de onverdeelde boedel aangeven. Deze mogelijkheid van vrije toedeling vervalt als men niet meer elkaars fiscale partner is. Ook ten aanzien van minderjarige kinderen die inkomsten uit een onverdeelde boedel ontvangen, speelt het karakter van de desbetreffende inkomensbestanddelen een rol.

Inkomensbestanddelen met een 'verzelfstandigd' karakter, zoals winst uit onderneming, arbeidsinkomsten en periodieke uitkeringen, worden bij de minderjarige zelf belast; inkomsten uit eigen woning, aanmerkelijk belang en sparen en beleggen worden belast bij de (overblijvende) ouder die het gezag over het minderjarige kind uitoefent.

Accountantskantoor BBB

Visseringlaan 18

2288 ER Rijswijk

070-3907860

www.bbbadvies.nl

info@bbbadvies.nl